

ZGODNJA DANICA.

KATOLISK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVIII.

V Ljubljani, 13. svečana 1885.

List 7.

Premišljevanje in molitve za vse stanovce.

(Dalje).

Jezus — zgled krotkosti.

Izmed drugih čednost, ktere je Jezus nam v zgled nad sabo skazoval, pogledjmo zdaj njegovo krotkost. Krotkost je bila razlita po njegovem obrazu in se je razodevala v njegovih očeh, ki so odsév notranjega serca. Krotkost je Jezusa delala tako milega, tako ljubeznjivega, da se je vsakemu na prvi pogled prikupil in da si je mahoma serca svojih poslušalcev pridobil. Njegova krotkost je bila tista posebna poteza, ktere slikar kralja Abgarja ni mogel zadeti, in ktere tudi nobeno pero zadosti in popolnoma popisati ni zmožno. — Kaže pa se nam ta prelepa Jezusova čednost v posameznih dogodbah njegovega življenja in da jo vsaj nekoliko spoznamo, pogledjmo, kako se on obnaša, kako govori, kako dela!

Če je keršanska krotkost v tem, da se človek ne huduje, kadar ga drugi žalijo, da slabosti drugih voljno prenaša, da krivico voljno terpi, da razžaljenje rad odpusti, da hudo z dobrim povračuje: potem lahko rečemo, in tudi moramo reči, da krotkejši ni nikoli nobeden po zemlji hodil, kakor Sin človekov!

Kako terdi, nadležni, okorni, pozabljivi so bili vender njegovi učenci, in kako ljubeznjivo jih on prenaša. Naj hujši očitane je to, da jih posvari zavoljo pomanjkanja vere, rekoč: Kako dolgo vas bom terpel, neverni in spačeni rod? (Mat. 17, 16.) Ko ga Samaritani nočejo sprejeti v svoje mesto, se razsrdita brata Jakop in Janez in pravita: Gospod, hočeš, da rečeva, naj ogenj pride z neba in jih pokonča? ju Jezus resno posvari, rekoč: Ne vesta, ktereга duha sta! (Luk. 9, 55.) Ljudje mu silo delajo in za njim tiščé, On pa jih ne odganja od sebe, temuč jih ljubeznjivo sprejme in prenaša, dasiravno je truden in počitka potreben. — Matere o nepriložnem času prinesejo svoje otročiče k Njemu, da bi jih blagoslovil; aposteljni otroke proč odganjajo, Jezus pa jim to zaverne in pravi: Pustite male k meni priti, takih je namreč nebeško kraljestvo! (Mark. 10, 14.)

Jezusova krotkost se kaže še posebno v njegovem občevanju s hinavskimi farizeji. Dasiravno jim njih hinavščino in terdovratnost z ojstrimi besedami očita, vender tudi v tem kaže, da le njih greh sovraži in ob-

sojuje, z grešniki in zmotenimi pa usmiljenje ima in le njih spreobrnjenja želi in išče. — Farizeji mu očitajo, da je požrešnik in pijanec, ker je včasih kam na kosilo povabljen prišel, dasiravno ga je bila sama zmernost; in Jezus to očitane mirno prenaša in krotko to natolcevanje zaverne z opombo, da njim ni nikakor vstreči, rekoč: Janez Kerstnik ni jedel in ne pil (t. j., se je silno postil); pa pravijo, da je neumen in obseden; Sin človekov pa je in pije (očitno in za potrebo), pa zopet pravijo, da je požrešen in pijanec. (Mat. 11, 18). — Ker Jezus tudi k cestninarjem v hišo gre in ž njimi je, ga precej farizeji obsodijo, da mora tudi On grešnik biti! Jezus pa jim brez jeze in zamere odgovori: Sin človekov je prišel iskat in zveličevat, kar je bilo zgubljenega! Luk. 19, 10.) Zdravim ni potreba zdravnika, ampak bolnim. (Mark. 2, 17.) Njegove čudeže farizeji pripisujejo satanovemu sodelovanju; Jezus pa tudi to natolcevanje mirno zaverne, rekoč: Če jest z Belcebubom hudiče izganjam, s kom jih izganjajo vaši otroci? (Luk. 11, 19.)

Naj bolj pa se nam Jezusova krotkost kaže v njegovem terpljenju. On je bil res kakor ovca, ki jo v mesnico peljejo in ki ne odpre svojih ust. (Is. 53, 7.) Izdajavca Judeža imenuje prijatla; briče, ki ga hočejo zvezati, bi lahko z naglo smertjo kaznoval; pa jih le s svojo vsegamočno besedo na tla verže, potem pa se jim sam in radovoljno v roke da; Petru, ki se hoče zanj bojevati in je že Malhu uho odsekal, pravi: Vtakni meč v nožnico; ne bom li pil keliha, ktereга mi je Oče dal? (Jan. 18, 11.) Ko ga hlapec za uho udari in bi ga bil Jezus lahko z eno samo besedo na tla poderl, mu samo mirno reče: Ako sem krivično govoril, spričaj od hudega, ako pa prav, kaj me biješ? (Jan. 18, 23). Ko so ga zasramovali, ko so mu v obraz pljuvali, ko so ga bičali in s ternjem kronali, ko so ga kakor hudodelnika vlačili od sodnika do sodnika, ko so ga še na križu zasmehovali, je tiho terpel in molil za svoje sovražnike. Zares, če vse to premislimo, moramo spoznati, da take krotkosti še nobeden ni skazoval. On, ko je bil preklinjan, ni klel; ko je terpel, ni pretil; temuč se mu je vdal, ki ga je krivično sodil. (I. Pet. 2, 23.) On je bil zgolj krotkost; zato je pa tudi sebe za zgled postavil in rekel: Učite se od mene, jest sem krotak in iz serca ponižen. H krotkosti je poslušavce, posebno pa učence, večkrat opominjal. Učil je, da je bolje krivice terpeti kakor se jeziti, pravdati in toževati se. (Zato)

rekel: Hudemu se ne zoperstaviti; temuč če te kdo udari po tvojem desnem licu, pomoli mu še uno; in kdor se hoče s teboj pravdati in tvojo sukno vzeti, temu tudi plajšč pusti; in kdor koli te milje daleč prisili, pojdi dve milj z njim. (Mat. 5, 39—41.) Krotkost je še posebno svojim učencem priporočal, kot naj boljši orožje za razširjanje Božjega kraljestva, ko jim je rekel: Glejte, jest vas pošljem, kakor ovce med volkove. In zopet: V svoji poterpežljivosti (krotkosti) bote ohranili svoje duše. (Luk. 21, 19.) — Zato pa tudi krotkim obeta večno zveličanje, rekoč: Blagor krotkim, ker oni bodo zemljo posedli. (Mat. 5, 4).

Molitev.

O Jezus, moj Božji Učenik! Ti veš, da prav iz serca želim biti Tvoj zvesti učenec in nasledovalec! To pa ne morem biti brez krotkosti, ktero si Ti z besedo in z zgledom učil. Če sebe premišlujem, svojo togoto in serditost, ki me pri naj manjši reči v nevoljo pripravi, in potem Tebe pogledam, ki si zgolj krotkost; o kako daleč sem še zadej! Vender pa zaupam v Tvojo gnado in pomoč. Ti, ki si toliko svetnikom dodelil to gnado, jo tudi meni ne boš odrekel. Če je sv. Frančišek Salezij s Tvojo pomočjo svojo k jezi hudo nagnjeno naturo tako premagal, da je bil naj krotkejši človek; tudi jest upam, da bom s Tvojo gnado svojo jezo premagal, da se ne bom hudoval, kadar me bodo žalili, da se ne bom nad svojimi sovražniki maščeval, ampak v ljubezni jih prenašal. Svojo nedolžnost hočem sicer mirno braniti, — sovražnikom iz serca odpuščati — maščevanje pa Tebi prepustiti, ki naj bolje veš, koliko je vsakdo zaslužil in kakšne kazni je vreden! — Daj, o Jezus, da Ti tukaj v krotkosti nasledujem, in tako enkrat krotkim obljubljeno plačilo, nebeško kraljestvo, dosežem. Amen.

Pastirski list

nadžkofev in škofev zedinjenih držav zbranih v tretjem skupnem zboru v Baltimeri do duhovnov in svetnjakov njih škofij.

(Dalje.)

Malokteri, če že sploh kdo, bode oporekal, da zdrava ljudska omika je zastavljena na zdravo ljudsko vzgojo. Da je pa vzgoja zdrava in da ima zveličavne nasledke, mora razvijati to, kar je najboljšega v človeku, narediti ga mora ne le spretnega, marveč tudi dobrega. Enostranska vzgoja bode razvila enostransko življenje; a tako življenje se ne bode obdržalo in takisto bode z vsako socialno sistemo, ktera je osnovana po takem življenju. Prava izomika zahteva, da se pospešuje ne le naravna in umetvena izomika, ampak tudi нравstvena in verska blagost pri ljudstvu, in vsaj tako skerbno, kakor perva. Vzemi ljudstvu vero, in нравstnost bode kmalo propadla, tudi na telesu bode opešalo in se spridilo, a umetvena znanost mu bode svetila, da toliko huje zabrede v greh in pogubo. Tega nas uči zgodovina preteklosti in to je tako umevno samo po sebi, da se moramo le čuditi, kako je mogoče pri tem biti različnega mnenja. Civilizacija brez vere je toliko, kot civilizacija za zemeljski obstanek, v katerem ostane na verhu naj-silnejši krepost; vera in dolžnost tukaj ne velja, marveč premetenost in sila. Prav za prav brez vere ni bilo nikdar izomike, ki bi bila vredna tega imena, in iz zgodovine lahko izpeljemo postave človeške narave.

Tedaj mora vzgoja, da goji civilizacijo, skerbeti za vero. Pri vzgoji so pa vdeležene: hiša, cerkev in šola. Te izobrazijo človeka in sestavljajo družbo. Zato

mora vsak teh, da zadosti svoji nalogi, gojiti vero. Žali, da so nekteri, ko zaterjujejo, da ima vera biti to, kar je luč in zrak v hiši in cerkvi, zadovoljni s tem, da se vera izbacne iz šole in najboljša šolska sistema jim je ta, ki izključi vero iz šole! Redko kdo bode tajfil, da je otroška in mladeniška starost tista doba v življenju, v kateri se mora značaj popolnoma podvreči verskemu vplivu. Tudi nikakor ne moremo prezreti vsem jasnega dogodka, da je šola imenitna za izobrazenje otrok in mladenčev, in sicer tolikanj važna, da v tem prekosi večkrat hišo in cerkev. Ne moremo tedaj želeti, niti bilo bi koristno, da se vera izključi iz šol, marveč ona ima biti poglavitno sredstvo, da se izobrazijo mlado serce za vse, kar je resnično, krepostno in sveto. Vero izključiti ali jo hraniti le za dom in cerkev, se pravi vzgojiti rod, kteremu bode vera dobra doma in v cerkvi, a ne v djanskem življenju za opravila. Kaj bolj naopačnega in krivega se ne da misliti. Da vera more povzdigniti ljudstvo, naj prevzame vse njegovo javno življenje in naj vravná medsebojne razmere. Ne zgubi, marveč požlahni se življenje, ako imamo Boga vedno pred očmi. Tedaj bi imela biti šola, ki daje izomiko, za praktično življenje potrebno, pred vsem pod blažilnim vplivom svete vere. Iz zatišja domače hiše, iz šole mora iti mladi človek med svet, med truš in hruš oberti ali kacega višega stanú. Pri vseh teh razmerah naj ga vodijo in oživljajo pravila sv. vere. A ne more se pričakovati, da bi se naučil teh načel v rokodelnici, v štacuni ali v pisarnici. Šola in hiša naj tedaj skerbite, da ga verska načela prav in dobro prešinujejo, preden je pahnen v nevarno morje v življenju.

Vsa keršanska verstva so se zbudila sedaj v ti veliki resnici; a katoliška cerkev ni nikdar opustila taistih oznanovati. Pamet in skušnja nas silite spoznati, da je edini pripomoček, dobiti keršansko ljudstvo, ta, da se mladina keršansko vzgoji. Zakleti neprijatelji keršanstva po nekaterih evropskih deželah odpravljajo vero iz šol, da bi jo odpravili tudi izmed ljudstva. V ti stvari ravnajo doslednje, in mi se tudi lahko kaj od njih naučimo. Tedaj so povzdignile vse verske družbe klic po verski vzgoji. To pa ni tesnoserčnost ali strankarstvo, kar se njih tiče, marveč je pošteno in umosledno (logično) prizadevanje ohraniti keršansko resnico in нравstnost med ljudstvom s tem, da se mladina zato vzgaja. To ni sovrašstvo državi nasprotno, temuč to je resno prizadevanje, dati državi boljših podložnih, napravljaje iz njih dobre kristjane itd. (Po amerikanski vstavi se v njih šolah ne učí verstvo; in ko bi se, bilo bi protestansko; zato škofje nadalje toliko bolj govore o potrebi katoliških šol. Vr.)

Imamo tedaj, preljubljeni bratje, dvojni cilj pred očmi, pomnožiti šole in jih popolniti. Pomnožiti jih moramo, da bode vsak katoliški otrok v deželi mogel doseči pripomoček za vzgojo. Ostaja še mnogo dela, da bode doveršeno. Nahaja se še na tisoče katoliških otrok v zedinjenih državah, kateri pogrešajo dobroto katoliške šole. Dušni pastirji in katoliški stariši naj bi ne mirovali, da se temu v okom pride. Občina ni popolna, dokler ne dobi šol, ki vgapajo potrebam otrok; dušni pastir in ljudstvo naj bi čutilo, da nista popolnoma zveršila svoje dolžnosti, dokler se to ne zboljša.

Potem moramo pa tudi popolniti svoje šole. Odbijamo še tudi očitane, da bi katoliška šola mogla zaostati za kako drugo šolo v kterem koli oziru. Ako je dosihmal po nekterih krajih naše ljudstvo ravnalo po tem ali kterem takem načelu, da je bolj imeti nepopolno katoliško šolo, kakor pa nobene, naj sedaj ljudje svoje blago častiljublje više dvignejo in naj ne mirujejo prej, dokler ne dosežejo njih šole najvišjo stopinjo pedagoške sposobnosti. A mi prigovarjamo

starišem, naj med tem ne hite preveč jemati otroke iz šole, marveč naj jim privošijo čas in dobrote, katere morajo porabiti, da se bodo mogli v poznejšem življenju njih otroci vzdigniti ter starše blagoslavljeni.

Keršanska hiša.

Ni mi treba, preljubljeni bratje, opominjati Vas na to, da domače življenje navadno ne zadostuje, da bi nadomestilo to, kar otrok dobrega dobiva v šoli in kar ga obvaruje pred slabim vplivom. Isto tako je pa tudi resnično, da vse, kar more doseči dobra šola, je premalo, ako keršanska hiša ne pomaga. Keršanske šole sejejo sejanje, a keršanske hiše morajo pripraviti tla in skerbeti za sejanje, da dozori.

1. Keršanski zakon. Podlaga keršanski hiši je pa keršanski zakon, to je, po veri sklenjena zaveza, katero poterdí božji blagoslov. Toliko pomeni zakonska zaveza za časno in večno srečo pri človeku, da jo je Bog, ki jo je vpeljal v starem zakonu, v novem po svojem Božjem Sinu povzdignil v keršanski veri do časti svetega Zakramenta. Naravne nagnjenja in nagoni imajo svojo težnjo, a same za se ne smejo odločevati pri tako imenitni reči, kakor je keršanski zakon, pa tudi niso varno poročstvo za to, da se doseže visoki namen, za kateri je postavljena zakonska zaveza. Da se keršansko serce in življenje modro in prav zveže, mora zvezati jih Bog, in vera mora posvetiti to zvezo, a dasiravno Cerkev včasí dovoli namešane zakone, vendar tega nikdar ne stori brez milovanja, kajti skerbi jo, kako bode s prihodnjo srečo take zaveze in kaj bode z zveličanjem zakonskih družetov.

2. Neločljivost zakona. Da je družinska hiša varna, mora biti zakon nerazločljiv. Keršanski zakon, enkrat sklenjen, mora razločiti le smert. Naj se to dobro zapomni, da tudi prešestvo, akoravno nekako opravičuje ločenje skupnega življenja, ne more razvezati zakonske vezi, da bi mogel kdo izmed njiju v zakon stopiti, dokler družje živi. Isto tako nima razločitev po postavi pred Bogom najmanjše veljave, da bi se namreč ločila zakonska zaveza in da bi veljavna bila nova ženitev ali možitev. Kar je Bog zvezal, tega naj ne loči človek (Mat. XIX). Skupno z vsemi vernimi kristjani in prijatelji omike obžalujemo škodo, ki so jo napravile postave o ločitvi zakonov v naši deželi. Te postave hitro rušijo družbinsko podlago. Naj bi se vsaj katoliki spomnili tega, da take ločitve nimajo veljave za vest. Naj bi v zakon stopili le iz častnih in svetih nagibov in z blagoslovili sv. vere, posebno pa z blagoslovom ženitninske maše. A potem si ne bodo nikakor želeli pripomočkov, da bi se odpovedali zavezi, marveč se bodo veselili, da jo more ločiti le smert.

3. Domače kreposti. — Duh, ki napolnuje keršansko hišo, naj bode keršanska ljubezen, ljubezen do Boga in do bližnjega. Keršanski stariši naj bodo pobožni in naj še posebno skerbé za to, da hiša postane svetišče, kjer se ne sliši osorna ali togotna, nespodobna ali brezbožna beseda, v kateri se skerbno goji ljubezen do resnice, nesamopridnost in strahovanje samega sebe in kjer se vtiska otrokom misel na Boga, ter želje njemu dopasti, da iz tega nagiba dobro ravnajo. Iz svetišča domačega ognjišča naj se vzdigne kadilo molitve kot prijetna juterna in večerna daritev k Bogu. Kako lepo in blagoslovljeno je zbirališče starišev in otrok k jutranji in večerni molitvi. Naše serca napolnuje tolažba, kadar nahajamo pri svojih nadpastirskih obiskovanjih družine, v katerih se ta sveta naloga zvestó zveršuje. Pri takih družinah nahajamo vidna znamenja posebnega blagoslova Božjega. Vera in krepost tam čversto rase, in skoraj gotova je stanovitnost do konca. Opominjamo resnovse stariše k ti zveličanski navadi.

Ako ni mogoče zbrati k molitvi vse družine zjutraj, naj se to godí vsaj zvečer ob gotovi uri, potem naj se bere nekaj malega iz svetega pisma, in nasledovanja Kristu-sovega, ali iz kakšnih drugih pobožnih bukev.

4. Dobro branje. — Kinč domači hiši naj bodo čiste in svete podobe, še več pa dobre, zanimive in koristne bukve. Kaj nespodobnega naj se nikdar ne terpi v keršanski hiši. Ako ima kako delo umetniško vrednost, naj to nikdar ne bode izgovor za nevarnost, ki je s tem združena. Skušnjava naj ne pride do otroka po stariših ali po domači hiši. Naj so stene okinčane s tem, kar prebivavce spominja na našega Božjega Zveličarja in njegove svetnike, in s takimi slikami, ki spodbadajo k deržavljanjski verski kreposti.

Isto gre opomniti o knjigah in časopisih. Iz vsake keršanske hiše imajo se odpraviti nenravne, strastne povesti, časopisi in listi z nespodobnimi slikami, ki pripomorejo v to, da slabí vera, gine spoštovanje do vere in do Cerkve Kristusove; a odpravi naj se tudi, kar nevarno draži in strastne čuti vzbuja, z eno besedo, vse kar koli dela na to, škodovati ali zniževati vero ali nravnost v mladeniškem serci. Stariši bi gotovo svojim otrokom odrekli in jih svarili pred tem, kar bi jim zastrupilo telo in nakcpalo bolezní; naj bodo vsaj toliko čujoči zoper strup na umu in v uravnosti.

Omare v Vaši družini naj bojo dobro preskerbljene z bukvami, ki so prijetne za branje, pa tudi koristne. K sreči je pa katoliško slovstvo v ti stroki obilno, mnogo je tudi takih bukev, dasiravno jih niso spisali katoliki in ne govore o veri, vendar so podučne in vzvišene, da ne more biti izgovora, niti se je treba nevarnosti izpostavljeti ali čas tratiti s slabim, umazanim ali sumljivim berilom. Pomislite, keršanski stariši, da je razvoj mladostnega značaja tesno zvezan s tem, kakóšen je njegov okus pri branji. Na bukve kakor na družbe more se oberniti izrek modrega: „Povej mi, s kom tovaršuješ, in povedal ti bom, kdo si.“ Glejte tedaj na to, da sprejmete le dobre bukve in časopise, drugačnih ne, kakor tudi le dobre tovaršije v svoje hiše. Vzgojite otroke v to, da bodo ljubili zgodovino in življenjepise. Priučujte jih k ljubezni poštenja, da bodo želeli večí biti v zgodovini, v naukih svete vere, da bodo znali dati na vsako dobro prašanje tudi pameten odgovor. Ako zahtevajo to njih okoljnosti, spodbadajte jih, da naj si, ko dorastejo, pomnožijo znanost, ter bodo znali na poljudna vprašanja iz raznih véd in modroslovja odgovarjati, da se tako vsterdijo v veri in oborožijo zoper zvita vprašanja. Veselilo bi nas, ko bi dobili več poljudnih in temeljitih spisov od katoliških pisateljev o teh imenitnih predmetih. Učite otroke, da se bodo posebno zanimali za zgodovino naše lastne dežele. Mi vstanovljeno samostalnost naše dežele, v pridobljenje svoboščin in postav, cenimo kot posebno delo božje previdnosti, njih začetniki so stavili bolje, kakor so sami znali, kajti vodila jih je roka Najvišega. Ako se kedaj prekucne ali poškoduje prekrasni sostav, napravili bodo to ljudje, ki pozabijo viteških darežljivost, ki so ga poklicali v življenje, ki ne poznajo krepost, ktere so ga verjevale, ki ne vedó načel, po katerih slovi, ali pa so pripravljene žertvovati načela in kreposti lastni koristi ali stranki. Kakor tedaj želimo, da bi se zgodovina zedinjenih deržav skerbno gojila po naših katoliških solah in se ukazalo, da se ima na njo ozirati posebno pri vzgoji mladih dijakov po naših pripravljavnih semeniščih; tako tudi želimo, da naj bode posebno zastopana v domači knjigarni in pri domačem branji. Svoboščine naše dežele moramo varovati in ohraniti s tem, da vzderžimo v živem spominu blaga dejanja preteklih časov, in da tako iz katoliških hiš na javno terišče ne pošljemo strankarjev, marveč rodoljubov.

(Dalje nasl.)

Dobro časništvo; njegove prednosti pred slabim.

Res je in tudi mi z dopadajenjem priznamo, da med veliko množico dnevnikov in drugih časopisov je tudi kerdelce časnikov, kateri se serčno borijo za pravico in resnico, za vero in cerkev. Kar zadeva nesebičnost, lepoto in popolnost jezika, nepremagljivo vztrajnost in serčnost, dobro vsebino, so katoliški listi veliko prekosili svoje nasprotnike. Čast in slava tem neustrašljivim boriteljem resnice in pravice, tem blagim vojakom vere, kateri dan za dnevom stopajo na bojišče, kljubujejo jezi sovražnikov in derzé kviško bandero svete reči! Pa kaj koristi to? Žali, pripoznati moramo, da dobro, katoliško časništvo ni v stanu vsih napadov cerkvi sovražnega časništva odvracati. Neutrjeno vpitje in kričanje judovskih listov je sedaj na kermilu, da bi tako ne bilo! Na njihovi strani je moč večine, so predsodki, nevednost, zvijača, potuha, vsa mesenost, vsi tisci, ktere resnica v oči kolje in kateri ne marajo iskati resnice in svoje prihodnje koristi. Na njihovi strani je sedanje mnenje s svojimi slabimi nazori, je bramba in pomoč, in kar je še največ, denarni mogočnik, ter kar časno zadeva, je Cerkvi sovražno časopisje po vsem zmagovavno. Ono izpeljuje svojo nalogo s tako prekanjenostjo in tako silo, da bi človek mislil, da sveta reč mora biti premagana, ako Bog ne bode pomagal. Kedor sedanji svet pozná, kedor pozná delovanje in udelovanje prederznega časništva in vidi njegov sad, kateri se je v malo letih zaplodil; bode priznal, da nismo ničesar pretirali. Tako piše že imenovani list.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Obletnica katoliške družbe.) Prečast. gosp. predsednik je pričujoče nagovoril:

Hvaljen bodi Jezus Kristus!

Preteklo je spet eno leto našega katoliškega društva, preteklo eno leto, kar smo se bili tukaj sošli k letnemu shodu. — V smislu društvenih pravil treba je tedaj, ko skoraj doveršimo že 4 tedne tekočega leta, za minulo l. 1884 obhajati občni zbor.

Pozdravlja vas priserčno, predragi soudje, izrekam najprej, da smo sklepčni ter pričnem današnje zborovanje.

V številu udov bilo je silno malo spremembe proti prejšnjemu letu, znaša namreč ob koncu leta 1884 v Ljubljani in po deželi vseh skupaj 650, kateri letnino odrajtujejo, in sicer v mestu 425, zunaj Ljubljane pa 225. Vpisanih je v zapisniku vsaj še enkrat toliko, a, ker so že več lét zaostali z letnino, se ne morejo ceniti za družbenike.

Na novo pristopilo je leta 1884 k društvu, v Ljubljani 20, vnanjih pa 9, tedaj vseh skupaj 29 novih udov. Pomerlo jih je 23, in sicer v Ljubljani 16, zunaj Ljubljane pa 7. Izmed njih omenjam zlasti ustanovitelja in večletnega predsednika kat. družbe, preblagega grofa Viljelma Wurmbranda, čegar pogreba se je odbor vdeležil in v znak hvaležnosti in posebnega spoštovanja krasen venec položil na njegovo rakev. 23. septembra opravila se je v mestni farni cerkvi sv. Jakoba za njim slovesna zadušnica (sv. maša), ki mu jo je priredila kat. družba. —

Med tistimi, ki jih je lansko leto pobrala nam nemila smert, so 3 kanoniki: preč. gg. dr. Gogala, Kramar in Pavšler, profesor Miha Peternel, 2 gospoda iz reda sv. Frančiška: P. Andrej Keržič in Fr. Luka Seljak, 4 vnanji župniki, čč. gg. Janez Žust, Juri Krašovic, Valentin Šarabon, pa vik. Jan. Prokelj. Ostalih petnajst pa

je svetovnih. Za vnanje se je opravila po ena sv. maša, razun onih sv. maš, katerih se vsako leto več bere sploh za vse mertve in žive družbenike. Tukajšnji pa so bili pri sprevodu na milodvor spremljani z društveno zastavo.

28. januarija p. l. vdeležila se je družba tudi z zastavo prežalostnega sprevoda ranjcega milostnega knezoškofa Krizostoma, 14. decembra pa redke slavnosti slovesnega vmeščevanja željno pričakovanega gospoda naslednika, premilostlivega in presvitlega novega kneza, od Boga nam poslanega višega duhovnega očeta.

Društveni odbor 24 članov imel je v teku pr. l. 5 sej. Med obravnavami v teh sejah smem omeniti posebno dvéh, namreč, ena zarad pohujšlivega obnašanja nekterih delavk v cigarnici, in vsled takratnega sklepa je z vspehom se družba obrnila do finančnega ministerstva; druga pa v odvernitev neke nameravane naprave, s katero bi neki radi prostomišljaki belo Ljubljano oskrunili.

Večerno šolo za cigararske deklice je vzdrževala družba spet preteklo leto. V nji je podučevala za vse dobro vneta ravnateljica mestne deklinške šole, blaga gospa Julija Moos-ova s svojima gospodičinama hčerama, in neutrudne gospodičine, ki so: Viktorija Melcerjeva, Terezija Elsnerjeva in Rozalija Ramovševa. V adventu, kakor tudi v postu, pripravil je učenke preč. gosp. kanonik dr. Čebašek za vredno prejemo sv. zakramentov.

Od društvenega lista „Glasi katoliške družbe“ izdal se je pr. leto XVIII. zvezek, čegar vsebina utegne dobro vstrezati današnjega časa razmèram in zahtevam. Katoliška družba je zato posebno hvaležna prečastitemu podpredsedniku gosp. kanoniku dr. Čebašku, kateri že več let ta list izvrstno vreduje in večinoma sam spisuje; skoraj vsi glavni sestavki izvirajo iz njegove spretne roke.

Društvena bukvarna se je pr. l. spet nekoliko pomnožila ter dobila prirastek 60 knjig, ki so se deloma nakupile, a deloma ji bile podarjene od dobrotnikov. Imenujem le gospoda Tom. Pirnata, kateri sam podaril je družbi 20 dobrih knjig; število knjig je v bukvarni priraslo že skoraj na 3300. Zamore se tedaj že precej vstrezati željam čitanja želnih družbenikov, katerim se knjige na dom izposojujejo.

Tombol napravila je bila družba svojim udom zimski čas pet, in sicer: 13. jan., 17. febr., 27. apr., 9. nov. in 14. dec. Ena bila je na korist ubogim, ki jih podpirá II. konferenca Vincencijeve družbe. Iz le-té Tombole in od darov pri darovanji o prilikah sv. maš na Rožniku došlo je ubogim 80 gld. po katoliški družbi, ktera tudi še drugač dejansko podpira št. jakobsko konferenco.

Čistega dobička dobila je kat. družba pri 4 Tombolah skupaj 173 gld. 36 kr. K temu je veliko pomagalo to, da ji je precej dobitkov zastonj došlo od nekterih blagodarnih dobrotnikov in dobrotnic, kakor so: gosp. Kobilica, gospa grofinja Sofija Auerspergova, baronovka Paumgartenova, gospa Turkova in Premsova, in gospodičine Terezija Bučarjeva, Nepomucena Jerajeva, Ana Lahajnarjeva in Neža Rozmanova.

Naposled gledé denarstvenega stanja društvenega zamorem toliko naznanjati, da je v tem oziru vgodno, ker so letni dohodki zadostovali za poplačanje vsih letnih stroškov, in je ob koncu še 15 gld. 7 kr. gotovine ostalo. Stroški skupni znašali so 955 gld. 24 kr., dohodki pa vse leto 970 gld. 31 kr. — Nekaj od prej prihranjenega je hranjeno v kranjski hranilnici, in deloma se nahaja v državnih obveznicah.

Na to povzame besedo prof. g. Jož. Marn, ter govori o svečanosti, ktera se letos godí na Velehradu v tisučletni spomin smerti sv. Metoda. Le-tá svečanost, dokazuje govornik, bode katoliška, slovanska, pa tudi slovenska.

Zgodovinska resnica je, da sta blagovestnika slovanska ss. Ciril in Metod na svojem potovanju v Rim mudila se po naših krajih, da so Moravski pa Panonski Slovenci bili takrat še skupaj, in da se je vzlasti sv. Metod mnogo mnogo časa trudil pri Kocelju, knezu Blatenskem, čegar država je obsegala zapadne ogerske pa zapadne štajarske Slovence, in da mu je Kocelj bil velik dobrotnik. Koder sta delovala omenjena aposteljuna, ondod je zveza z Rimom terdna. Kakor v cerkvenem, tako pomenljiva je njuna delavnost tudi v književnem oziru in zato je pomemba teh slovanskih blagovestnikov znamenita tudi Slovincem, in želeti je, da bi svečanost sv. Metoda letos bila nam a) cerkvena in b) slovstvena.

Kar to zadeva, oglasila se je že Mohorjeva družba, Slovenska Matica, Katoliška družba v „Glasih“ itd. in napovedujejo se razna dela po društvih, časnikih itd. V tem oziru je reč gotova.

Druga pa je v verstvenem in cerkvenem smislu. Res je gotov že odbor, kateri popelje Slovence na božjo pot na Velehrad itd.; toda tje pojdejo le nekteri. Dobro bi bilo, da bi mogli Slovenci tudi doma vdeležiti se milosti omenjene svečanosti, kakor je slišati, da se nakloni to vernikom na Českem. Nasvetuje se tedaj v občnem zboru.

Naj se velikonočni ponedeljek (6. aprila), t. j. v tisučni god smerti sv. Metoda, obhaja slovesna sv. maša s primérnim duhovnim ogovorom, morebiti v Ternovem, kjer sta v stranskem altarcu ss. Ciril in Metod.

Naj se dela na to, da se v cerkvi Jezusovega Serca v to odločena kapela ss. Cirila in Metoda zgotovi do godu ss. Cirila in Metoda, 5. julija, in se v nji obhajajo prilične cerkvene slovesnosti.

Naj se za ta god z osmino pridobijo sv. odpustki, da bi tako vernikom iz vse škofije mogoče bilo se jih vdeležiti.

Občni zbor poterdi prvi nasvet, druge pa prepusti odboru, naj jih skuša izverševati, kakor je prav in spodobno.

Za tem voli se novi društveni odbor, in se v kratkem okliče zopet vseh 24 dosedanjih odbornikov, namreč: za predsednika dr. Ant. Jarc, za podpredsednika kan. dr. Andrej Čebašek, za zapisnikarja Dragotin Lahajnar in Matej Močnik, za blagajnika Kajetan Krašovic, in za knjižničarja Žiga Bohinec. Ostali udje so: Dogan Janez, Flis Janez, Monsign. Luka Jeran, Jerič Jožef, Jemec Gašpar, Keržič Anton, Klein Anton, Klun Dragotin, Kolar Matija, Kunčič Juri, Lindtner Alojzij, Marn Jožef, Pirnat Tomaž, Polak Dragotin, Resnik Jožef, Rozman Jan., Zadnikar Val. in Zupančič Ant.

Konečno se vsled sklepa občnega zbora vljudno vabijo vsi tisti duhovni po deželi, kateri niso še dosedaj udje katoliške družbe na Kranjskem, kakor tudi drugi duhovni, da bi blagovolili pristopiti k tej v verskem, nravnem in dobrodelnem oziru važnemu društvu, katero utegne sčasoma še važnejše in koristnejše postati.

Iz Toplice pri Novem mestu. Prečast. gosp. zlato-mašnik Jos. Merzel, župn. v pokoju, umerl je 30. pros. ob treh popoldne, in bil pokopan na Svečnico po večernici. Sijajni spreved vodili so milgsp. prošt Novomeški Peter Urh, kterege se je vdeležilo še 17 drugih duhovnov, domača požarna straža, in silno število bližnjih in daljnih sorodnikov in pobožnih vernikov; naj lepši dokaz, da bil je preblagi ranjki obče ljubljen in spoštovan.

Doživel je pokojni visoko starost do 85 lét. Leta 1828 posvečen, delal je neutrudno v vinogradu Gospo-
vem 47 lét kot župnik v Starem tergu pri Poljanah, in od tam podal se je l. 1875 v pokoj k svojim sorodnikom v Toplice.

Bil je ranjki izgleden duhoven, verl mož, kar so tudi visokočastiti g. prošt v svojem izverstnem govoru častno omenili. Naslikali so ginljivo in v kratkem njegovo natančno zvestobo v duhovskem poklicu, njegovo globoko pobožnost, njegovo ostro, sveto življenje, ter so ga vsem, duhovnom in vernikom postavili v izgled da bi ga posnemali.

Naj tudi jest s tem postavim preblagemu gospodu časten spominek; preč. g. Jos. Merzel pa bodi vsim svojim prijatelj, znancem in duhovnim bratom priporočen v pobožno molitev.

Iz Tersta smo po blagem prijatelju prejeli logični, izverstni in času prav primerni postni pastirski list, s čigar glavnim posnetkom bode dragim čitateljem gotovo vstreženo. Glasi se:

Ako se človek nekoliko ozre na svoje telo, ter kolikaj preiskuje njegovo sostavo, res se iz ene strani čuditi mora, kako složno posamezni udje in stavki dopolnjujejo dolžnosti svoje od Stvarnika jim odkazane, „ker Bog je ude razstavil v telesu, vsakega njih, kakor je hotel.“ (Kor. 12, 18). Zraven ga pa tudi žalost obide, ko vidi pokvarjeno svojo naturo, vsled ktere nas razne bolezni nadlegujejo. Za tega del se že od nekdaj možaki strokovnjaki trudijo, da bi našli pripomočkov proti tej nadlogi ter obvarovali človečanstvo bolezni in odstranili nered v telesnem njegovem skladu.

Neprecenljivo zares je telesno zdravje, tega nikdo ne taji, temveč vsakdanja skušnja nas uči, koliko skerb slehern ima, da si ga ohrani; brez mudenja teče po zdravniku, in s kakim hrepenenjem in zdihovanjem išče zdravil, kakor hitro se kdo bolnega čuti, ali se perva znamenja bolezni prikažejo. Ako pak kužna in nalezljiva bolezen preti kakemu mestu ali celi deželi, takrat pa je vse na nogah, da bi se nevarnosti v okom prišlo, da bi se odvernila žugajoča šiba božja, javne oblasti in posamezne osebe se ena pred drugo prizadeva preskerbeti si in posluževati se v ta namen pripomočkov, ki jih nakazuje učenost, ali jih svetuje umna skušnja.

Hvale vredna zares so taka prizadevanja, kajti dolžnost nam je skerbeti tudi za telesno zdravje, za ta neprecenljivi dar nebeški, saj je Najvišji iz zemlje zdravila vstvaril in razumen človek jih ne studi (Sir. 38, 4).

Ali, preljubi moji, človek ne obstoji samo iz telesa, on ima tudi neumerjočo dušo, „vstvarjeno po božji podobi“ (Moj. I. 1, 26). Kakor pa je, vsled Adamovega greha, telo podverženo raznim boleznim, ravno tako ima tudi duša svoje bolehnosti, včasi skrite in po samem, večkrat pa tudi očitne, ki kakor nalezljive bolezni okužijo zdravi um in še nepokvarjena serca. Na te duhovne bolezni namerjaval je sveti kralj David, ko je s svoje prerokovalno harfo spremljeval tužne glase: „Moje rane gnijejo in so se usmradile zavolj moje neumnosti; reven sem in ves potert, ves dan prežaljen hodim (Prl. 37, 6, 7). — Ako smo tedaj toliko skerbni obvarovati se telesnih bolezni, koliko več bi imeli gledati na to, da si ohranimo zdravo dušo, ki je tisoč in tisočkrat več vredna, kakor telo. Kaj koristi, poprašam z Zveličarjem, „kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi, dušo pa zgubi, ali kako menjo bo dal človek za svojo dušo“ (Mat. 16, 26). Še tem bolj pa bi morali skerbeti, da si ohranimo zdravega duha, ker „zdravo serce je telesa, življenje“ (Pregov. 14, 30), in ker Psalmist govori, da bolni na duši „ne bodo polovico svojih dni doživeli“ (Psalm. 54, 24).

Ali vidimo in opazujemo pa, da se ljudje vse drugači vedejo, kakor pa bi se morali: za telo žrtvuje se vse, na dušo se prav malo ali nič ne misli, akoravno bi kristjani, samo da jih je volja, prav lahko in vspešno pazili na raznovertne bolezni, katerim je podverženo naše serce, se torej posluževali proti njim pripravnih

zdravil in pripomočkov. Katoliškemu kristjanu, kterega razsvitljuje vera in ga podpira milost božja, v to zado-stuje katekizem.

Da, predragi moji, katekizem je tista zlata knjiga, ki nas je že od mladih nog podučevala, da naše dušno zdravje je delež milosti našega Gospoda Jezusa Kristusa. Temu nasproti pa so grehi in grešne navada naše dušne bolezni. Že sveti škof Ambrozij opazil je te resnice ter pisal: „Vročnica (bolezen) je naša lakomnost, skopost, vročnica naša je mesena poželjivost, vročnica je nečistost, vročnica je častiteljnost, vročnica naša jeza“ (Gov. K. sv. Luk. 4. p. 4.) (Konec prih.)

Imenik ubožnih šolskih Sester Naše ljube Gospé (de notre Dame) letošnjega leta kaže, kako naglo se ta red razširja. Začel se je v Neunburgu na Bavarskem l. 1833, in sedaj je že daleč po svetu razširjen, posebno na Bavarskem (kjer ima svoj začetek in veliko svoje predništvo) in po Ameriki. Na Bavarskem ima zdaj hiše ali učilnice že v 139 mestih, na Pruskem v 4, na Avstrijskem v 17 (med drugimi v Gorici 2. in na Dunaju), na Ogerskem v 12; na Angleškem v 3, v Ameriki v 167 krajih (med drugimi v Eskanabi v škofiji preč. škofa J. Vertina, našega rojaka, ki se je pričela 8. kim. 1884). V Novem Jorku so v 4 hišah, v Baltimoru v 6, ter imajo farne šole; v Wabaši preč. g. Trobeca je 6 sester; v Chikagi imajo 5 šol, med sestrami je tudi neka Stanislava Nowak, in še par drugih s slovanskimi imeni; v škofiji Marquette v Eskanabi je 6 sester; v Mar. Herlindis Sicku ima ena sester zamorsko šolo; Slovanke so sem ter tje, zlasti več jih je v nadškofiji Milwauke. Te dobre duše podučujejo na tisuče in tisuče zapušeni otrok, pa tudi odličnih starišev hčere jemlje v odgojo. Vidi se tedaj, koliko dobrega katoliške device lahko delajo človeštvu, ako se na dobro obernejo. — Koliko pa tudi hudega in groznega, ako se na hudo obernejo! Zato je silo koristna ta-le vaja: Moli vsaki dan očenaš in češenamarijo na čast Jezusu, osramotenemu v svojem bridkem terpljenju — mōli to za najbolj „zaverženo ljudstvo“ obojega spola, in pristavi na koncu: O Jezus! zarad svojega bridkega osramotenja v svojem terpljenju se usmili najbolj zaverženega ljudstva!

Izlet v Betlehem.

(Dalje.)

Cerkev Kristusovega rojstva, ki jo imenujejo tudi cerkev Marije Device, je svetišče, ki iše sebi enacega po širokem svetu: ko bi le ne bilo po večem razdjano in opustoteno. Delati je bila pričela to cerkev sv. Helena, in dokončal jo je njen sin Konstantin (med l. 327 in 333). Brez vélike lópe je 180 čevljev dolga in 85 čevljev široka in ima pet ladij, kterih srednja je naj širji in dela s poprečno ladijo podobo velikega latinskega križa. Samo rame z glavo križa zdaj še služijo grekom in armenom za cerkev in božjo službo, vse potere ladije s 44 velikanskimi korinškimi stebri v 4 verstah in glasovitnim kerstnim kamnom so prazne in služijo arabskim dečkom za igrališče in sem terje sejmovavcem za bazar ali tergovišče. Tlak je bil nekdanj iz prelepih mozaikov (majhnih obdelanih kamničkov), s kterimi so pa arabski premažniki svoj Omarjev medžit, nekdanji tempelj v Jeruzalemu, ozališali. Sedanji tlak je iz pisanega marmorja, pa tudi sem ter tje že vdert. To svetišče so namreč zviti greki v svojo oblast spravili, ki ga pa tudi ali ne znajo in ne morejo ali nočejo v spodobnosti ohraniti. Nad velikansko srednjo ladijo se vidi lesen krov iz cedrovih hlodov in je neki iz 17. stoletja. Ob stranéh te cerkve so 3 samostani: latinski,

greški in armenski, da je cerkev od njih obdana. Latinski oo. frančiškani imajo tudi svojo kapelo sv. Katarine ob severni strani velike cerkve. Iz te kapele je podzemeljska pot v duplino Jezusovega rojstva, ktera je ravno pod vélikim (greškim) altarjem velike cerkve, to je, v sredi prav nad poprečno ladijo, ali kjer se pričinja glava križa.

Ogledavši poverhu te prostore smo se podali iz mesta proti Jugu in prišli smo že po kacih 400 stopinjah v cerkvico Marije Device, ki se imenuje „mlečna votlina.“ Tu sem je bila neki Marije D. z Jezuskom pribežala, ko se je v prvo glas raznesel, kakošne morivne naklepe Herod dela, dokler ni angelj povelja prinesel, da naj v Egipt bežé. Oo. frančiškani včasi tukaj mašujejo in vsako saboto lavretanske litanije pojejo. Turki in kristjanje imajo ta kraj v velikem spoštovanju. Nekatere pobožne povedke o Marijem mlečji in božjem Dojenčku opustivši naj opomnim, da to svetišče je bilo do tistega leta izločljivo v katoliških rokah; ravno nekoliko poprej kot smo mi tje prišli, pa so tudi razkolniki v njem oblast dobili. Obzidali so bili katoličani kraj, razkolniki pa so ograjo siloma poderli, češ, da imajo tudi oni tam kaj govoriti. V tem razporu je tudi v sveti deželi evropejska inteligencija katoliški cerkvi svoj „liberalizem“ — svoje kremplje pokazala; celo štirje katoliški konzuli so glasovali zoper katoliško pravico oo. frančiškanov, in med njimi je bil francoski, če si tudi je Francosko varh katoliških pravic v sv. zemlji. Katoliška cerkev dandanašnji povsod terpi; — to je znamenje, da se neka preslavna zmaga bliža, ker še vselej je Bog iz njenega mučenstva kaj velicega obudil.

Od tod smo jeli iti navzdol proti pastirski dolini, na silo imenitno pastirsko polje in kazali so nam mesto, kjer je bila neki Jožefova hiša; kraje, koder je David ovce pasel; šli smo skoz vas Bet-zahúr (hiša cvetic), kjer je ravno francosk duhoven zidal nov vstav in cerkvico za katoliške spreobrnjence, in viditi je bilo, da dela kar na svojo roko te naprave. Ondi blizo je vodnjak, iz kterega je Marija D. pila. Tudi Bocovo polje je v tistih krajih. Tako gredé se pride v kaki pol uri od Betlehema na „pastirsko polje“ Lepa pa zapušena planjava je bila zeleno obrašena in sem ter tje smo nabirali cvetic z nje v spomin. Vert, ki se ima za tisti kraj, kjer se je bil angelj pastirjem prikazal, je vgrajen, pa poln grobelj, in ólike po njem rastejo. Bil je tukaj nekdanj frančiškansk samostan in pod zemljo kapela ss. Angelov, ki so jo pa greki katoličanom vzeli z vertom vred! V Jeruzalemu je bil o našem popotovanju še star frančiškan, ki je v pastirski kapeli še maševal. Zdaj je ta prostorček, 21 stopinj pod zemljó, zanemarjen in zapušen ter ves operhujen od vlage. Prava živost in življenje za svetišča je le v katoliški cerkvi. Kako ljubeznjiv je mogel ob Davidovem času ta kraj biti, ko je prerok ondod svoje mesijanske psalme pel in v duhu gledal, kaj se ima čez veliko sto lét tam goditi.

To polje pa daleč seže, in nekteri menijo, da prikazanje angelja se je bilo zgodilo nekoliko dalje na drugem kraju. Imeniten zlasti je neki homec, bolj proti severo-vzhodu od tam, ki ima veliko starih podertin, po tleh ostanke prelepih mozaikov, pod zemljo votline in več vodnjakov. Samostan sv. Jeronima, sv. Pavle — in kdo vé, kaj še vse je bilo tukaj. Kraj je bil gotovo znamenit, ker so take poslopja ond i stavili.

Spominek prvega svetega obhajila.

V neki fari na Francoskem je živel vpokojen francoski stotnik, — pošten možak, prava predpodoba voj-

ščaka, namreč: pošten, dobroserčen in zvést. Verh vsega tega je pa kazal tudi živo vero. Kakor naj ponižnejši otrok ubogal je sv. cerkev v vseh rečéh. Večkrat je rekel: „Ona je moja mati, tudi ravna z menoj kot mati; toraj sem jo dolžan vbogati.“

Kar je bilo pri starem možu posebno spodbudno, bil je spominek njegovega pervega sv. Obhajila. V njegovih sobi je viselo na steni veliko sv. Razpelo in na vsaki strani po ena tablica. V eni je bila njegova častniška diploma, v drugi pa spominek pervega sv. Obhajila. Ko je svojim prijateljem pokazal diplomo, rekel je: „To je zastava zvestobe, katero sem dolžan svojemu vladarju; to pa (med tem je kazal na drugo tablico) je spominek pervega svetega obhajila, kateri spominek je zaradi tega že tako obrabljen, ker sem ga zmirom pri sebi nosil, bodisi v vojni ali v vojašnici, po noči ali po dnevi. Velikokrat me je skušnjava motila, misel na hudo se je na vse načine v meni zbuja, velikokrat bi bil skoraj padel skušnjavcu v pést. V takih slučajih sem pritisnil roko na serce, kjer sem čutil omenjeni spominek, kateri me spominja najlepšega dne mojega življenja. Slabe misle so jenjale in na njih mesto stopili so dobri sklepi in bil sem zopet oborožen za pot v večnost.“

Pa tudi o smerti ni pozabil naš stotnik svojega spominka. Ukazal je, da mu ga morajo, ko bo umrl, položiti na serce, in tudi z njim, ko ga bodo v rako djali!

„Angelj Gospodov.“

Komu ni znano zvonjenje „Angeljskega češčenja?“ Vsaki dan doné trikrat po vsem katoliškem svetu iz zvonikov veličastni glasovi zvonov. Kjer prebivajo pravi katoličanje, spominjajo se včlovečenja Gospodovega o tem trenutku in vroča molitev puhtí proti nebesom. Kjer katoliška vera še v pravi moči dije, odkrijejo se ljudje, še celo pokleknejo in molijo angeljsko češčenje. (Dani so posebni odpustki na to, ako se kličé odmoli angeljsko češčenje.) Tako se godí tudi v še bolj katoliški Španiji.

Don Karlos, nekdanji vladar, kateri se je moral boriti za prestol, je bil premagan. Njegove zveste služabnike so vjeli, med njimi bil je tudi njegov prijatelj Don Zalvala. Že čez pol ure, ko so ga vjeli, stal je pred vojaško sodnijo in po kratkem posvetovanji je zaklical predsednik: „Pokličite mu spovednika!“ S temi besedami je bila izrečena smertna obsodba.

Mirno je na to Zalvala vprašal: Kedar? Sodnik je odgovoril: „Pol ure pred angeljskim češčenjem.“ — Že se je mračilo. Straže so prišle, da bi Zalvala peljale k smerti; mirno je šel jetnik na morišče. Polno ljudstva je bilo zbranega po cestah. Dospeli so do morišča. Naredili so krog okoli. Vojaki so stali pripravljeni, čakaje na povelje. On zakliče: „Napnite!“ V tem trenutku pretilo je sedem puškinih žrel Zahvalu serce s kroglijami prodreti. Ravno je častnik odperl ustnici, da bi zaklical: „Vstrelite,“ zadoni zvon k „Angeljskemu češčenju. Ta trenutek mora prejenjati vsako človeško delo, — taka je navada na Španjskem. Tudi vojaki so pobesili puške, iz katerih bi bila v istem trenutku smert zadela obsojenca. Vojaki stojé mirno, častnik se je pa odkril. Zalvala je pokleknil, da bi še enkrat v svojem življenji počastil presveto Devico in se Njeni priprošnji priporočil. Kakor on, tako je radovedna množica pokleknila in ž njim molila.

Ravno, ko je Zalvala odmolil in vstal, da bi bil ustreljen, prijezdi jezdec z belim robcem mahaje v znamenje, da je obsojenec pomiloščen. Veselo je zavriakala množica. Molitev je ohladila serd in maščevanje.

Kdo je bil njegov rešitelj, Zalvala ni izvedel. Naj poprej se je zahvalil njej, katero je, kakor je mislil, zadnjikrat v življenji častil ko Mater „Besede,“ katera je meso postala, kot „Ono, ki je od sv. Duha spočela.“

Razgled po svetu.

Dunaj. V poslaniški zbornici je bila 6. t. m. postava za duhovsko plačo s tem doveršena, da je bila z malo večino sprejeta, pa le kot začasna (provizorična). Minister za bogočastje in nauke pa je bil napovedal, da vlada te postave ne bode priporočila za poterditev, ako se ne določi, da dobí veljavo še le s 1. prosencem l. 1886 in ako se dalje ne sklene, da se državni znesek v ta namen ne dá precej v prvem letu v polnem številu, temuč da se razdelí polagoma na tri leta! Postava, ki tedaj ni sprejeta v vladinem pomenu, gre zdaj v gosposko zbornico in le-tá bi jo morala v zmislu vlade zravnavati, jo poslati nazaj v spodnjo zbornico, in ako jo potem le-tá sprejme, potlej še le se je udjati, da jo vlada za poterjenje priporoči. Očitno je tedaj, da reč se utegne še precej zavleči in bode še dosti govorjenja in obravnavanja. Pisatelj o tej reči spominja na pregovor: Kdor dolgo vpraša, ne dá rad; in ako ne dá rad, dá tudi — malo. (Z. Congr. Frag. V).

Severna Amerika. Za tri mučence (marternike) svojega naroda prosijo katoliški Indijani, da bi se prišteli med blažene. Ti so namreč: René Goupil, novinec Jezusove družbe, ki je bil umorjen za sv. vero 29. kim. l. 1649; štiri leta pozneje je bil P. Joques enako umorjen na ravno tistem mestu, blizo sedanjega Auriesville-a, N. Y. Na ravno tem kraju je bila 14 let pozneje rojena in keršena indijanska deklica Katarina Tegakwita, in ondí je med veri sovražnim narodom živila kakor v svetosti. Umerla je l. 1680 v 24. l. svojega življenja v kraju Caughnawaga, kamor je bila pobegnila z drugimi spreobrnjenimi svojega naroda. Po njeni smerti so mnogi čudeži pričali njeno svetost in katoliški Indijani jo zelo časté kot svojo zavetnico (patrono). Enake čudežne spričevanja imajo od P. Joques-a in René-Goupil-a.

Baltimorski cerkveni zbor je predlog sprejel z naj večí radovoljnostjo, mnogi prelati so se že poprej pečali za to zadevo, in enoglasno je bilo sklenjeno to reč Sv. Prestolu predložiti. Eden indijanskih rodov, z imenom „Plošnoglavci,“ je sv. Očetu poslal naslednjo priprosto, pa prav lepo prošnjo:

„Našemu Očetu papežu. — Čeravno smo mi Indijani zelo ubožni in revni, je vendar naš Stvarnik imel z nami veliko usmiljenje in nam je dal katoliško vero. Verh tega je imel z nami še več usmiljenja in nam je dal Katarino Tegakwito. Ta svetostna devica iz indijanskega rodú, kakor mi sami, od Jezusa Kristusa z veliko milostjo obdarovana, je rastla prav zelo pobožno, imela je veliko ljubezen do svojega Stvarnika, umerla je bogoljubno in sveto, in zdaj, kakor mislimo, je v nebeški časti in za vse nas prosi. Ta devica, mislimo, nam je bila dana od Boga kot velika dobrotá, zakaj ona je naša sestra. Zdaj pa upamo, da Ti, naš Oče, ki si namestnik Jezusa Kristusa, bodeš tudi nam storil dobrotó; prosimo Te s celim srcem, govóri in reci: Vi Indijanci, moji otroci, sprejmite Katarino kakor v cerkvi češenja vredno, zakaj ona je sveta in nebesih.“

Še sta druga dva, čeravno Francoza, ki se zamoreta ceniti kakor Indijana, kajti učila sta Indijane znamenje sv. Križa in pot v nebesa; zato so ju hudobni Indijani ubili. Njuni imeni ste: černosuknec Joques in brat René Goupil. Želimo tudi oba ta svetnika imeti kakor taka, da bi njima češčenje skazovali, kakor var-

homa in besednikoma. Ako nam te tri daš za svetnike pomočnike, bodo nam serca vesele, naše življenje bode dobro in naši otroci bojo popolnoma, tudi bo veliko število Indijanov prišlo v katoliško Cerkev in oni bojo slava nebeška.“

Južna Amerika že ima svoje svetnike, ki so: sv. Roza Limanska, sv. Ana Dete-Jezusova, in sv. Turibij.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Mati živo priporoča v molitev za spreobrnjenje sina, kateri je kakor živi vr. postal, odkar je bil na D., ne vboga, ne hodi v cerkev, jezi vdan kolne itd. — Sestra priporoča svojega bolnega brata v društveno molitev, da bi prejel zdravje na priprošnje N. lj. G. presv. Serca. Zahvala se bo naznanila. — „Deklica se priporočuje v društveno molitev.“ (Za kaj?) — Na nogi bolna.

Zahvala.

Hudo sem bil zbolel; le malo upanja je še bilo na ozdravljenje. V tej naj večji sili se obrnem k N. lj. G., ter jo prav prav iskreno prosim, da bi pomagala in mi ljubo zdravje podelila. Tudi k „Sercu Jezusovemu“ sem se vedno priporočal; in glej — kmalo se mi je na bolje obrnilo ip v kratkem sem zamogel posteljo zopet zapustiti. Čast in hvala bodi najsv. Sercu Jezusovemu, in tebi, o Marija, „Zdravje bolnikov!“ ker s človeško pomočjo bi gotovo ozdravel ne bil, če bi ne bila Ti, o Marija, meni te milosti pridobila. —

J. M.

Franciška Č. v Celji naznanuje N. lj. G. presv. Serca Jezusovega priserčno zahvalo za obilne milosti, kiere je prejela na Njene priprošnje. (Op. Take zahvale so vse presplošne; treba je saj malo zaznamnjati prejete milosti, da ima zahvala vtis do čitatelja in tudi njega budi k zaupanju v veliko in močno pomoč N. lj. G. presv. Serca. Vr.)

Koledar za prihodnji teden:

16. svečena. S. Julijana. — 17. Konstancija. — 18. Začetek 40danskega posta ali pepelnična sreda. S. Simeon (sin Kleofin, škof v Jeruzalemu, kot 120letin starček križan.) — 19. S. Julijan. — 20. Spomin ternjeve krone N. G. J. Kr. S. Konr. — 21. S. Ciril Aleksandrijski. — 22. Perva nedelja v postu. S. Petra stol.

Listek za raznoterosti.

V Ljubljani je 9. t. m. umerl previden s sv. zakramenti bogati 85letni posestnik g. Ant. Možek. Ta mož si je v Planini še pred smertjo postavil spominek, ker je napravil vse zvonove cerkvi sv. Duha, ktera je po večem na njegove stroške iz razvalin zopet povzdignjena in bode blezo to spomlad blagoslovljena. Tudi se je bil lansko leto z blagim darom skazal za dijaško kuhinjo. Bog mu daj večni mir!

Obletnice za r. škofom Antonom Al. Volfom so preteklo soboto v stolni cerkvi slovesno opravili milgsp.

stolni prošt Jož. Zupan. Bog daj večni mir velikemu dobrotniku dežele in naroda našega!

Historia evangelica. Modo ope lithographiae impressa est: Historia evangelica seu: historia vitae Jesu Christi ex quatuor evangelii ordine chronologico concinnata. Quum in hac historia pericopae illae, quas Marcus et Lucas soli habent, aut in contextu, sermone continuo, paraphraseos instar, aut in parenthesisibus explicentur, historia haec quasi supplementum quoddam est meorum in s. Matthaei et s. Joannis evangelia commentariorum. Si quis historiae hujus exemplar exoptaret, ea de re certiore me reddere ipsi placeat.

Dr. Klofutar.

Ponovljeno odperito pismo ubogih duš v vicah do taistih vernikov, ki bodo o 40urini pobožnosti letošnje pustne dneve prejeli ssv. zakramente pokore in Presv. Rešnj. Telesa. Usmiljeni naši sobratje in sosesre! Tudi letos Vas prav lepo prosimo, vdeležujte se prav obilno in pridno sv. odpustkov in počesovanja Presv. Rešnj. Telesa zadnje pustne tri dneve, in darujte ves ta dušni sad nam v prid. Enako prosimo tudi vse vv. čč. gg. pridigarje, ki bodo imeli o teh dnevih ogovore do vernikov, naj jim priporočajo usmiljenje do nas ubogih rév v vicah. Vse hočemo poplačati s svojimi prošnjami, kadar pridemo iz strahovitega kraja našega terpljenja pred Božji tron.

† V Logatcu je 7. t. m. umerl ondotni župnik č. g. Mat. Markič in to po daljši bolezni in večkrat previden s ss. zakramenti. R. I. P.

V Železnikih so preteklo nedeljo na večer določevali pravila za osnovo „bralnega društva“. Snidlo se je bilo v ta namen v šolski dvorani okoli 60 oseb. V osnovalni odbor voljeni so med drugimi oba ondotna čč. gg. duhovnika in g. učitelj. Bog daj srečo in najboljšo vspehe!

V Djakovem je 4. t. m. sloveči škof Juraj Strosmajer obhajal 70letnico svojega življenja. Slavni dostojanstvenik od premnogih krajev dobiva čestitanja in vošila. Ker ga nekteri tudi sovražijo in obrekujejo, je prav lepo rekel, da obrekovanje in sumničenje ga ne moti, saj vest mu ne očita, da bi bil grešil zoper cerkev ali domovino; prenašati hoče vse poterpežljivo, ker po tej poti bode še podobniši svojemu križanemu Zveličarju, in bo še več koristil narodu.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Neimenovan gospod 2 gld. — Iz Radolice dober prijatelj 5 gld. — Iz Kroke star poštenjak 2 gld. — Pr. g. kan. in prof. dr. A. Čebašek 5 gld. — Čast. g. župnik Fr. Jarc 1 gld. — Čast. g. župnik Ant. Ponikvar 1 gld. 38 kr. Č. g. župnik Ign. Vrančič 2 gld. — Nekdo 2 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župnik Fr. Jarc. 1 gld. — Čast. gosp. mestni župnik Bl. Soklič 89 gld. 50 kr., t. j. darovanje v nedeljo septvagesimo. Č. g. župn. J. Virant 1 gld.

Za napravo zvonov pri cerkvi Jezusovega presv. Serca: — Milgsp. prošt Peter Urh 5 gld. — Č. g. kurat M. Poč 2 gld. — Č. g. župnik Ant. Ponikvar v Knežaku 5 gld. — Č. g. Iv. Sternard 2 gld. — Č. g. župnik Fr. Jarc 1 gld.

(Drugi dar. prih.)

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. Š—č: Vse prav tako. Pozdrav! — G. L—k v W: V malo dnéh bo gotov, in potem ga dobite. —